

ἐνταῦθ' ἐν Ἀθήναις, ἐν Πάτραις, ἐν Σικελίαι,
 ἐν ταῖς πόλεσι πάσαισιν, ἐν ταῖς οἰκίαις
 πάσαις, ἐν ὑμῖν πᾶσιν· οὐκ ἔστιν τόπος,
 οὐ μή ᾿στιν Ἀήρ· ὁ δὲ παρῶν ἀπανταχοῦ
 10 πάντ' ἐξ ἀνάγκης οἶδε πανταχοῦ παρῶν.

5

65 [52]. KRATYLOS

1. PLATO Cratyl. 429D Σω. Ἄρα ὅτι ψευδῆ λέγειν τὸ παράπαν οὐκ ἔστιν, ἄρα τοῦτό σοι δύναται ὁ λόγος; . . . Κρατ. Πῶς γὰρ ἂν, ὦ Σώκρατες, λέγων γέ τις τοῦτο ὁ λέγει μὴ τὸ ὄν λέγοι; ἢ οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ ψευδῆ λέγειν τὸ μὴ τὰ
 10 ὄντα λέγειν; — Κοιμώτερος μὲν ὁ λόγος ἢ κατ' ἐμὲ καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, ὦ ἑταῖρε. ὁμως μέντοι εἶπέ μοι τοσόνδε· πότερον λέγειν μὲν οὐ δοκεῖ σοι εἶναι ψευδῆ, φάναι δέ; — Οὐ μοι δοκεῖ οὐδὲ φάναι. — Οὐδὲ εἰπεῖν οὐδὲ προσεῖπεῖν; οἷον εἴ τις ἀπαντήσας σοι ἐπὶ ξενίας, λαβόμενος τῆς χειρὸς εἴποι ἄχαίρε, ὦ ξένη Ἀθηναίε ὑὲ Σμικρίωνος Ἐρμόγενης, οὗτος λέξειεν ἂν ταῦτα ἢ φαίη ἂν ταῦτα
 15 ἢ εἴποι ἂν ταῦτα ἢ προσεῖποι ἂν οὕτω σὲ μὲν οὐ, Ἐρμογένῃ δὲ τόνδε; ἢ οὐδένα; — Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἄλλως ἂν οὗτος ταῦτα φθέγγασθαι. 440D Σοκρ. zu Krat. ἔτι γὰρ νέος εἰ καὶ ἡλικίαν ἔχεις.

2. ARISTOT. Rhetor. Γ 16. 1417b 1 καὶ ὡς περὶ Κρατύλου Αἰσχίνης [der Sokratiker, fr. 22 Krauss], ὅτι διασίζων καὶ τοῖν χεροῖν διασειῶν· πιθανὰ γάρ, 20 διότι σύμβολα γίνεται ταῦτα ἁ ἴσασιν ἐκείνων ὧν οὐκ ἴσασιν.

3. — Metaph. A 6. 987a 29 μετὰ δὲ τὰς εἰρημένους φιλοσοφίας [Vorsokratik] ἢ Πλάτωνος ἐπεγένετο πραγματεία τὰ μὲν πολλὰ τούτοις [Pythagoreer] ἀκολουθοῦσα, τὰ δὲ καὶ ἴδια παρὰ τὴν τῶν Ἱταλικῶν ἔχουσα φιλοσοφίαν. ἐκ νέου τε γὰρ συνήθης γενόμενος πρῶτον Κρατύλῳ καὶ ταῖς Ἡρακλειτείοις δόξαις, ὡς
 25 ἀπάντων τῶν αἰσθητῶν αἰεὶ βρόντων καὶ ἐπιστήμης περὶ αὐτῶν οὐκ οὔσης, ταῦτα μὲν καὶ ὕστερον οὕτως ὑπέλαβεν· Σωκράτους δὲ κτλ. ΔΙΟΓ. ΠΙ 6 τοῦντεῦθεν δὴ γεγονώς, φασίν, εἴκοσιν ἔτη [Plato] διήκουσε Σωκράτους· ἐκείνου δ' ἀπελθόντος προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ Ἡρακλειτεῖω καὶ Ἐρμογένει τῷ τὰ Παρμείδου φιλοσοφοῦντι.

30 4. — Metaphys. Γ 5. 1010a 7 ἔτι δὲ πᾶσαν ὁρῶντες ταύτην κινουμένην τὴν φύσιν, κατὰ δὲ τοῦ μεταβάλλοντος οὐθέν ἀληθεύομενον, περὶ γε τὸ πάντῃ πάντως μεταβάλλον οὐκ ἐνδέχασθαι ἀληθεύειν. ἐκ γὰρ ταύτης τῆς ὑπολήψεως ἐξήθησεν ἡ ἀκροτάτη δόξα τῶν εἰρημένων, ἢ τῶν φασκόντων Ἡρακλειτίζειν καὶ οἶαν Κ. εἶχεν, ὅς τὸ τελευταῖον οὐθέν ὦιετο δεῖν λέγειν, ἀλλὰ τὸν δάκτυλον ἐκίνει
 35 μόνον, καὶ Ἡρακλειτῶι ἐπετίμα εἰπόντι [22 B 91], ὅτι δις τῷ αὐτῷ ποταμῷ οὐκ ἔστιν ἐμβῆναι· αὐτὸς γὰρ ὦιετο οὐδ' ἀπασ.

4 [πάνταχοῦ παρῶν] Wachsmuth: πάντα πανταχοῦ Hense: πανταχοῖ φέρων Diels (Ἀήρ ist Prologus) 14 Plato scheint anzudeuten, daß Κρατύλος Σμικρίωνος Ἀθηναῖος der richtige Name sei 18 Aeschines führte zur Charakteristik des Kratylus jene Äußerlichkeiten an 19 διασίζων und διασειῶν] im Kampf mit den Gegnern 24 τε fehlt Ab συνήθης γενόμενος Ab: συγγενόμενος E 35 ὅτι Ab: fehlt E

5. PLATO Cratyl. 383A Κρατύλος φησιν ὄδε, ὦ Σώκρατες, ὀνόματος ὀρθότητα εἶναι ἐκάστωι τῶν ὄντων φύσει πεφυκυῖαν καὶ οὐ τοῦτο εἶναι ὄνομα ὃ ἂν τινες ξυνθέμενοι καλεῖν καλῶσι, τῆς αὐτῶν φωνῆς μόριον ἐπιφθεγγόμενοι, ἀλλὰ ὀρθότητά τινα τῶν ὀνομάτων πεφυκέναι καὶ Ἑλλησι καὶ βαρβάροις τὴν αὐτὴν ἄπασιν.
- 5 Vgl. AMMON. d. interp. p. 34, 22 Busse.

66 [53]. ANTISTHENES DER HERAKLITEER

1. DIOG. VI 19 γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι [αὐβερ dem Sokratiker] Ἄντισθένης τρεῖς Ἡρακλείτειος εἰς καὶ ἕτερος Ἐφέσιος καὶ Ῥοδῖός τις ἱστορικός [FHG II 174 ff.]. Vgl. IX 15 (22 A 1 § 15).
- 10 2. ANDERE HERAKLITEER [ARISTOT.] Probl. 23, 30. 934b 33 διὸ καὶ φασι τινες τῶν Ἡρακλειτιζόντων ἐκ μὲν τοῦ ποτίμου ξηρανομένου καὶ πηγνυμένου λίθους γίνεσθαι καὶ γῆν, ἐκ δὲ τῆς θαλάττης τὸν ἥλιον ἀναθυμιᾶσθαι.
3. PLATO Theaet. p. 179D οἱ γὰρ τοῦ Ἡρακλείτου ἑταῖροι χορηγοῦσι τούτου τοῦ λόγου μάλα ἐρρωμένως [sc. αἴσθησιν καὶ ἐπιστήμην ταῦτόν εἶναι].

15 67—78. ABDERITEN

67 [54]. LEUKIPPOS

A. LEBEN UND LEHRE

1. DIOG. IX 30ff. Λεύκιππος Ἐλεάτης, ὡς δὲ τινές, Ἀβδηρίτης, κατ' ἐπίουσι δὲ Μήλιος· οὗτος ἤκουσε Ζήνωνος.
- 20 ἤρεσκε δ' αὐτῷ ἄπειρα εἶναι τὰ πάντα καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν, τό τε πᾶν εἶναι κενόν καὶ πλήρες σωμάτων. τοὺς τε κόσμους γίνεσθαι σωμάτων εἰς τὸ κενὸν ἐπιπιπτόντων καὶ ἀλλήλοισι περιπλεκομένων· ἐκ τε τῆς κινήσεως κατὰ τὴν αὔξησιν αὐτῶν γίνεσθαι τὴν τῶν ἀστέρων φύσιν. φέρεσθαι δὲ τὸν ἥλιον ἐν μείζονι κύκλῳ περὶ τὴν σελήνην· τὴν γῆν ὀχεῖσθαι περὶ τὸ μέσον διουμένην.
- 25 σχῆμά τε αὐτῆς τυμπανῶδες εἶναι. πρῶτός τε ἀτόμους ἀρχὰς ὑπεστήσατο. <καὶ> κεφαλαιωδῶς μὲν ταῦτα· ἐπὶ μέρους δὲ ὧδε ἔχει. (31) τὸ μὲν πᾶν ἄπειρόν φησιν, ὡς προεῖρηται· τούτου δὲ τὸ μὲν πλήρες εἶναι, τὸ δὲ κενόν, <ἄ> καὶ στοιχεῖά φησι. κόσμους τε ἐκ τούτου ἄπειρους εἶναι καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. γίνεσθαι δὲ τοὺς κόσμους οὕτω· φέρεσθαι κατὰ ἀποτομὴν ἐκ τῆς ἀπείρου πολλὰ
- 30 σώματα παντοῖα τοῖς σχήμασιν εἰς μέγα κενόν, ἅπερ ἀθροισθέντα δίνην ἀπερ-

7 ἀντίσθεναι B 8 εἰς καὶ ἕτερος BP: καὶ F 19 Μήλιος Hss.: 1. Μιλήσιος; s. A 8. 12. 33. 68 A 1 § 34 20 die Doxographie aus Theophrast 21 πλ. [σωμάτων] Diels vgl. Z. 27 24 περὶ BPF: παρὰ F 25 <καὶ> Cobet 27 ὡς προεῖρηται fehlt FΦ <ἄ> Hoelk 28 τούτου unklar vgl. das folgende εἰς ταῦτα (sc. τὰ στοιχεῖα): man erwartet τούτων 29 κατὰ ἀποτομὴν] opp. κατὰ συμπλοκὴν Simpl. phys. 446, 8; vgl. zu 67 A 24 τῆς ἀπείρου so die Hss. (sc. χώρας vgl. 68 A 49 Mitte): τοῦ ἀπείρου Epikur [67 A 24]